



**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

9. Quis hic mensis Dioscorus, quis annus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

hi sapius ab Eusebio; hic etiam à Liuiò vel inuitti abstrahuntur.

14. Ex his ferè pater, quid de Sanctij interpretatione sentiam. Fateor e- quidem præfectum tributorum in Iudæam elapso biennio missum, postquam Antiochus spolijs Solymitanis onustus in patriam redierat, sed prima vice: al- tera verò similibus spolijs se implicuit, eodemque anno illum Fisco præfectum in Iudæam amandauit, ex lib. 2. Machab. cap. 7. Quantum à Tornielli & Sa- liani calculis meæ rationes dissideant, partim etiam memoratis, partim ex ta- bulis annorum expanforum colligere licet.

CAP. IX. v. 1.

Eodem tempore Antiochus inhonestè reuertebatur de Perside. Anno Græcorum 149: incunte, iuxta supputationem lib. 1. Machabæorum interijt Antiochus. 1. Mach. 6. v. 16. Stylo autem lib. 2. tunc in medio ferè cursu erat annus Græc. 148. ad initium Veris anni ante Christum 164.

CAP. X. vers. 5.

Qua die autem templum ab alienigenis pollutum fuerat, contigit eadem die purifica- tionem fieri, vig. sima quinta mensis, qui fuit Casleu. Vide notas in 1. Mach. ca. 4. v. 52. vbi hæc declarantur.

CAP. XI. v. 21.

Anno centesimo quadragesimo octauo mensis Dioscori die vigesima & quarta.

QVÆSTIO IX.

Quis hic mensis, quis annus?

1. **S**caliger asserit hunc mensem fuisse intercalarem, eo quod nullus inter- menses Græc. vel Syrorum reperitur; qui Dioscorus nominetur. Verum quicquid sit de antecedente; hancillationem nutare, bene aduertit Serarius. Siquidem videmus dies & menses embolymos, ordinarijs nominibus appel- lari, sed iteratis, v. gr. bissextus Calendas Martias, Adar prior & posterior. Itaq; probabilius est, Dioscorū siue Discorinthium mensem esse vnū ex Ordinarijs, qui plura nomina habeat, sicut noster Iulius quintilis & Augustus sextilis nun- cupatur. Bene etiam contra Scaliger, idem Serar. docet, hunc mensem nō fuis- se, post autumnū brumali tempore intercalatū. Quia non videtur probabile, tres ipsos menses qui inde vsq; ad Xanthicum effluerunt, in fœderis pactione consumptos: cum & Iudæi & Lyfias eam pacem percuperent, neq; rex abesset longissimè. Adde hieme illa quæ hanc tractationem pacis præcedebat, Antio- chum adhuc in viuis fuisse, prout ex dictis suo loco patet, nec admittit Scaliger.

*Non vide-
tur hic
mensis esse
intercala-
ris.*

P.
H. Philippi

Chronologia
vet. Testamenti

A. 14
17 a

Masi & Saliari sententia non improbabili.

Non puto tamen omnino absurdam esse opinionationem Masi & Saliari, qui arbitrantur mensem Dioscorum fuisse embolimum, inter Dryum & Xanthicum insertum. Si tamen id negetur, non video, qua ratione possit aliter suaderi.

Non videtur hic esse mensis Iunius.

2. Quisnam inter menses ordinarios, Diofiori nomine significatum, bium est. Nonnulli Junium opinantur, ut sanctus Thomas & Emmerichus. Verum id non patiuntur duæ rationes iam allatæ ex Seratio contra Scipiorum. Pax enim de qua hic agitur, sancita est mense Xanthico in Perse, paulo ante interisset Epiphane, oriente anno Græcorum 149, iuxta lib. 1. Machabæorum.

An Peritium fuerit vel Andynam.

3. Petavius lib. 10. cap. 53. putat fuisse Peritium, vel Andynam, & terminario Februariæ initium habuisse, vivente adhuc Epiphane, cum anno 148. Græcorum, utriusque epochæ. In quo illi non omni ex parte sentior: licet enim fatear hanc epistolam scriptam anno ante Claudiæ regni Græcorum: videri tamen mihi creditu difficile epistolam stud Lytiæ ludæis datum, viro Epiphane. In eo enim ver. 18. Quæcumque Lytiæ, ad regem potuerunt perferri, exposui, & qua res permatuatur, ut hæc autem de rege Epiphane non videntur intelligenda, cum illic non indicet, ludæos antequam hæc epistola exararetur, mortuo Epiphane existisse, & ex illius copiis delevisse undecim millia peditum & equorum sexcentos. 2. Mach. 11. ver. 11. Quæ causa fuit, ut Lytiæ ludæis perferret, quam Machabæus acceptavit, atque ad Lytiæ literas ea de re mitteret, quacunque Machabæus scripsit Lytiæ de ludæis, ea rex concessit, utique Eupatoris enim (ab eo gestas, auctor huius libri auspiciatur cap. 10. v. 10. Nunc de Eupatore Antiochi impij filio, quæ gesta sunt narrabimus. Neque arbitror temporis huic fœderi pangendo fuisse impensum, ut Lytiæ ad Antiochum longe distantem posset habere recursum.

An idem mensis Xanthicus.

4. Serarius & Sanctius, quorum in sententiam magis propendunt, tumant mensem Dioscorum eundem esse, cum eo qui alias Macedonum Xanthicus nominatur. Addit Serarius hunc mensem forte fuisse Dioscorum Corinthium: quia, inquit, ut ex Demosthenis oratione de Corona patet, Corinthij solebant in mensium appellationibus Græcos aliter appellare, ut qui ab alijs diceretur Loos aut Boëdromion, ab ipsis Panemus, qui etiam apud alios Loos & Boëdromione prior est, appellaretur. Datum igitur hoc epistolum die vigesimo quarto mensis Xanthici post dicitur Epiphantis & Romanorum ad ludæos epistolas; hoc capite recensuit, putat mens auctor huius libri, Lytiæ, quam aliorum epistolas retulit, quæ

ea narrare cœpisset, quæ pacis huius conciliandæ causa, Lysias egerat, voluit continenter attexere quæ ille ipse per literas effecerat, priusquam recenseret, quæ de hoc negotio Eupator & Romani scripserunt. Et hæc de mente Diolcoro.

5. De anno maiorem esse difficultatem putat Serarius: quod verum est in eorum Chronographia, qui epocham regni Græcorum ad annum ante æram Christi 311. affixerunt. In nostra autem sententia res est plana & facilis, prout supra q. 1. declarauimus, & breuiter habet Serarius: *Dicendum, inquit, & Epiphaniæ mortem & Eupatoris regni auspiciam, adeoque prælium & fœdus hoc incidisse in Seleucidarum annum Iudaicum, 149. qui erat idem Antiochenus, & Alexandrinus 148. æra Iudaica utitur auctor libri 1. Machabæorum; Antiochena auctor libri secundi. Addit idem auctor hanc regulam generalem conformem doctrinæ quam tradebam q. 1. in hocce libro num. 10. Quando quippiam in Græcorum siue Seleucidarum. anno narratur, quod semestri æstiuo, siue prioribus ante Tisri sex mensibus accidit, semper in Seleucidarum annis Iudaicis, & Antiochenis Alexandrisque discrepantia est, & anno vno semper istos illi superant. Quando vero quippiam post Tisri gestum narratur altero anni semestri hiberno scilicet, sunt iidem anni, vsque ad sequentem Nisan concordēs. Consentit Sallianus ad annum mundi 3891. num. 79. vbi æram libri 1. Machabæorum, vocat Iudaicam: libri vero secundi Syriacam: vnde bene deducit totis sex mensibus numerasse Iudæos annum 149. cum Syri adhuc 148. numerarent. Ex quo etiam intelligitur inquit, intra istos æstiuos menses, tam mortem Antiochi & promotionem Eupatoris in regnum, quam hæc prælia & præsens fœdus in Machabæum & Eupatorem contigisse. Hæc ille: nec malè.*

Quando sit discrepantia in Seleucidarum annis Iudaicis & Antiochenis Alexandrisque.

6. Aliam interpretationem affert Sanctius 2. Machab. 11. v. 21. vbi ait, in Scriptura sacra, annum inceptum interdum nominari, pro integro, interdum omitteri. Quod verum esse, fateor: exempla verò, quibus id confirmat, mihi non probantur. Prius est. Nabuchodonosor venisse dicitur in Ierusalem anno 4. Ioachim. Ierem. 25. id anno 3. tribuitur Dan. cap. 1. Venit, inquit Sanctius, anno 4. inchoato, qui à Daniele omisus & à Ieremia pro integro numeratus est. Alterum exemplum, Sedecias abductus dicitur anno 8. Nabuchodonosoris. Ierem. 52. Sed lib. 4. Reg. 24. anno septimo. Vide notas in præcitata scripturæ loca, quæ longè aliter exposuimus. Subiungit Sanctius Epiphanem obiisse anno 149. Græc. tantum inchoato, quem auctor lib. 1. pro integro numerauerit; auctor lib. 2. quia imperfectum omiserit; eo autem anno, qui 148. dici poterat, venisse Lysiam in Ierusalem. Verum ista expositio, non habet hîc locum: annus enim qui literis inscribitur, non transactus, sed currens intelligitur, maximè, quando dies adijcitur, vt hîc 24. Diolcori: quo die, si iam mortuus erat Epipha-

Alia interpretatio Sæcili qua non probatur quo ad exempla.

P.
H. Philippi

Chronologia
vet. Testamenti

A. IV
17^a

nes, falso eius interitum auctor lib. 1. signavit. anno Græcorum 149
duas epochas admittamus, illis verò admittis, res est expedita.

*Hæc fœde-
ri pactio
alia ab eâ
qua 1. Ma-
chab. 6.
recede-
tur.*

7. Ne quid autem ambiguitatis residuum sit, meminisse oportet eorum
Scaligerum, fœderis pactio nem, de qua hîc agitur, diuersam esse ab eâ,
1. Machab. 6. recenseatur, quod bene aduertunt plerique recentiorum, et
rarius, & Petavius, cum Gorionide, ut q. 1. monebam, quibus assensum
Tornellius & Salius, dum priorem istam referunt ad annum eras 3892,
ram ad 3892, Mihi prior incidit in annum mundi 3877, posterior in 3878.

CAP. XI. v. 33. & 38.

A Nno centesimo quadragesimo octavo Xanthici mensis quintadecimo
Annus incipit anno ante Christum 165, sub autumnum: hæc verò
scriptæ sunt in Vere anni ante Christum 164, cum iam in hunc annum
rum atz prioris 149. a mense Nisan. Eodem anno, mense die, etiam legi
Romanorum ad Iudæos scriptæ sunt, prout hoc capite vocatur vers. 1. Tunc
nec dum aduenerat annus sabbaticus, & Eupator aberat Ierololymam:
ut legimus cap. 12. huius libri vers. 1. *Hæc factis pactio nibus 1. ysa. pepigit ad opus
Iudæi autem agriculturæ operam dabant, ut in mirum colligerent annonam
cem ante ann. sabbaticum proximo autumno intruram. Anno vero locutus
hoc est, ante Christum 163, circa mensem Xanthicum, & per alteram
quentem labebatur annus sabbaticus, ac idcirco, in Iudæa cultus agrorum
nulluserat.*

CAP. XIII. v. 1.

A Nno centesimo quadragesimo nono, cognouit Iudæi Antiochum Eupator
cum multitudine, aduersus Iudæam. Hæc gesta sunt anno ante Christum
labente anno isto Græcorum 149 æra libri posterioris; æra verò prioris
tesimo quinquagesimo iam curren te; anno legali sabbatico iam educto
gente, ut patet lib. 1. Machab. cap. 6. Nam paulo hanc Eupatoris capite
nem, Iudæi hostes suos, qui erant Macedonum Ierololymitana obedi-
anno centesimo quinquagesimo, ut ibidem legitur vers. 20. cuius rei
nuncio, Eupator iratus hoc bellum suscepit. ibid. vers. 28. & sequenti
eaque gessit, quæ reliqua parte illius cap. 6. & hoc toto cap. 11. & 12.
Tandem altera vice fœdus cum Iudæis pepigit, de quo hic vers. 23. & 24.
mox fidem datam prodidit, & rupit citius iuramentum, quod iurauit, & mandatum
destruere maram in gyro. lib. 1. cap. 6. v. 62.

CAP. XIV. v. i.

Sed post triennij tempus cognouit Iudas, & qui cum eo erant Demetrium Seleuci &c. ascendisse ad loca opportuna. Hoc triennium non computatur ab rebus gestis cap. 13. iā commemoratis. Icto enim fœdere cum Iudæis Eupator Antiochiam reuersus est, anno Græcorum 150. æræ libri prioris, & mox Demetrius ad regnum euectus est anno 151. eiusdem æræ, vt habet lib. 1. Machab. cap. 7. vers. 1. vide notas in eum locum. Commodè verò triennium istud supputatur ab obitu Epiphaniis, vt docent Hugo, Lyranus, Serarius in hunc locum, Salius ad annum mundi 3893. numer. 11. Tornicellus ibidem, numer. 1. vbi tamen putat deduci posse à templo purgato. Qui tamen tres anni non fuerunt expleti: Epiphanes enim interijt sub. medium anni 148. Græcorum æræ posterioris. Tum effluxit annus 149. & pars centesimi quinquagesimi eiusdem æræ, quo anno Alcimus venit ad regem Demetrium offerens ei coronam auream &c. vt legimus hoc cap. versu 4. Itaque Iudas hic dicitur certior factus de aduentu Demetrij post triennium eo sensu, quo Christus dici solet post tres dies resurrexisse.

Vers. 4. Alcimus venit ad regem Demetrium centesimo quinquagesimo anno, offerens ei coronam & palmam &c. Hic annus 150. Græcorum erat æræ posterioris: æræ vero prioris centesimus quinquagesimus primus à mense Nisan inchoatus, currente anno ante Christum 162. Vide notas 1. Machabæorum 7. vers. 1.

CAP. XV. v. 37.

Habere autem celebritatem tertia decima mensis Adar) Vide notas in lib. 11. Machab. cap. 7. vers. 43. vbi dicebam hanc victoriam de Nicanore Iudæos retulisse, circa 5. Martij, anno 160. ante vulgarem epocham Christi, cui laus, honor, gloria in æternum, Amen.

Hiscæ Quæstionibus & Notis finis impostus, feria 3. Pascharis: Anno æræ vulgaris Christi 1636. die 25. Martij, B. Virgin. Annunciaturæ sacro. Epacta 23. Lit. Dom. F. E. stylo Gregoriano.

Æræ mundi Const. septies millesimo centesimo quadragesimo quarto. Periodi Iulianæ sexies millesimo trecentesimo quadragesimo nono. cyclo Solis 21. Lunæ 3. Indi. 4.

Ab orbe condito vt arbitror, quinquies millesimo sexcentesimo septuagesimo sexto, incunte.

Iudaiæ

P.
H. Philippi

Chronologia
vet. Testamenti

A IV

17^a

Iudaici computus quinquies millesimo trecentesimo nonagesimo
die 18. Adar posterioris, vt Iudæi moderni notant: quoslingo
hallucinari puto.

A transacto diluio quater millesimo vicefimo instante.

A nato Abrahamo, ter millesimo sexcentesimo tricesimo octavo.

A promissione Abrahæ facta ter millesimo quingentesimo sexagesimo
septimo, vel ineunte vel instante.

A descensu Israël in Ægyptum ter millesimo trecentesimo quadragiesimo
octavo.

Ab egressu filiorum Israël ex Ægypto ter millesimo centesimo trigesimo
tertio. Ab initio Legis agriculturæ ter millesimo octuagesimo sexto. Sexto
sexto.

A fundato templo Salomonis bis millesimo sexcentesimo quinquagesimo
quarto.

Ab initio regni Israël bis millesimo sexcentesimo decimo septimo.

A restauratis Olympiadibus bis millesimo quadringentesimo octavo
desinente, siue tertio Olymp. sexcentesimo tertio.

Vrbis conditæ bis millesimo trecentesimo octuagesimo octavo etiam
Monarchiæ Persarum bis millesimo centesimo septuagesimo quarto
inente.

A templo secundo bis millesimo centesimo quinquagesimo quinto.
Monarchiæ Græcorum millesimo nongentesimo sexagesimo sexto. Regni
corum millesimo nongentesimo quadragiesimo octavo.

Anno Iuliano millesimo sexcentesimo octuagesimo primo die 15. Martii
Lit. Dom. C. B. Feria 3. post Dominicam 2. Quadragiesima, stylo veteri.

Æra millesima sexcentesima nonagesima quarta.

Monarchiæ Rom. millesimo sexcentesimo sexagesimo quinto.

Imperij Ferdinandi II. decimo octavo.

Ferdinandi III. regni Hungarici duodecimo, Bohemici decimo, Romani
ni primo.

Longitudines & Latitudines

aliquot locorum, ex Clauio.

Poli Ele- uar.	Arcus Max. Semid.			Longitudo		Latitudo	
	H.	M.		G.	M.	G.	M.
40	7	26	Alba Græca,	45	0	47	40
41	7	30	Alexandria Ægypti,	60	30	30	0
42	7	33	Ambianum.	23	30	49	50
43	7	36	Ambſterdam.	27	34	52	40
44	7	39	Antuerpia,	24	30	51	48
45	7	43	Argentina.	20	50	48	44
46	7	47	Argentei flu. oſtia.	235	0	35	0
47	7	51	Babylon Chaldæorum.	83	10	33	50
48	7	56	Buda.	42	0	47	0
49	8	0	Calicut.	112	0	17	0
50	8	5	Calitz Hiſpan.	5	10	37	0
51	8	10	Cracouia.	32	40	50	12
52	8	15	Constantinop.	56	0	43	5
53	8	22	Cuba Inſula.	205	0	22	0
54	8	27	Goa.	115	10	17	0
55	8	34	Hiſpaliſ.	7	15	37	0
56	8	40	Hur Chald.	78	30	32	40
57	8	48	Iaponia.	204	15	36	10
58	8	56	Ieruſalem.	66	0	31	40
59	9	5	Lima in Peru.	280	15	12	10
60	9	16	Lisbona.	5	10	39	38
61	9	27	Londinum.	20	0	52	30
62	9	39	Meaco.	204	5	36	10
63	9	54	Mexico.	182	10	20	20
64	10	12	Mofcouia.	75	10	61	15
65	10	35	Noriberga.	31	30	49	30
66	11	10	Nanczum.	28	45	49	20
66	12	0	Narbona.	21	0	43	0

Machab.

hhh

P.
H. Philippi

Chronologia
vet. Testamenti

A IV

17^a

3	3	9
	4	12
	5	15
	6	18
	7	21
	8	24
	9	27
4	4	16
	5	20
	6	24
	7	28
	8	32
	9	36
5	5	25
	6	30
	7	35
	8	40
	9	45
6	6	36
	7	42
	8	48
	9	54
7	7	49
	8	56
	9	63
8	8	64
	9	72
9	9	81

	Longitudo		Latitudo	
	G.	M.	G.	M.
Nickolsburg.	35	0	49	0
Ormus.	91	0	19	0
Paris.	24	30	48	0
Philippinz Insula.	170	10	11	0
Praga.	39	15	50	0
Roma.	36	30	41	0
Taprobana.	157	10	0	0
Trentis.	26	0	49	0
Vienna Austr.	37	45	48	0
Vratislauia.	40	0	51	0
Vienna Galliz.	23	0	48	0
Villacum.	36	15	40	0
Venetiz.	34	0	45	0
Vilna.	52	0	53	0
Verdunum.	35	30	47	0
Verona.	33	0	44	0
Theffalonica.	49	50	46	0
Toletum.	10	0	40	0
Stockholma Sueuiz.	47	0	60	0
Salisburgum.	35	40	47	0
Ratisbona.	32	15	48	0
Paffaium.	33	50	48	0
Pampilona.	20	10	43	0
Olomutium.	41	0	49	0
Ninie.	78	0	36	0
Monachium.	32	50	48	0
Mediolanum.	31	0	45	0
Louanium.	20	36	51	0
Cuchina Indiz.	123	0	55	0